

זאת הפעם עצם מעצמי

על נסירות וחיבורים

1. שבת פח ע"א

"ויתיצבו בתחתית ההר", אמר רבי אבדימי בר חמא בר חסא: מלמד שכפה הקב"ה עליהם את ההר כגיגית ואמר להם: 'אם אתם מקבלים התורה מוטב ואם לאו שם תהא קבורתכם'. אמר רבי אחא בר יעקב מכאן מודעא רבה לאורייתא. אמר רבא אעפ"כ הדור קבלוה בימי אחשורוש, דכתיב: "קיימו וקבלו היהודים", קיימו מה שקיבלו כבר.

2. בראשית ב, יח-כד

ויאמר ד' אלהים לא טוב היות האדם לבדו אעשה לו עזר כנגדו: ... ויפל ד' אלהים תרדמה על האדם וישן ויקח אחת מצלעותיו ויסגר בשר תחתנה: ויבן ד' אלהים את הצלע אשר לקח מן האדם לאשה ויבאה אל האדם: ויאמר האדם זאת הפעם עצם מעצמי ובשר מבשרי:

3. אורות ישראל א יג

אי אפשר לאדם להפרד מדבקות האלהית, ואי אפשר לכנסת ישראל להפרד מצור ישעה אור ד' אלהי ישראל. אבל אי האפשרות הזאת, ההולכת ומופיעה בכל הדורות, יש בה הכרח טבעי, שאיננו נותן מקום לבהירות הדעת לגלות את פעולתה. על כן באים ימים שתרדמה נופלת על האדם, והפרצופים ננסרים זה מזה, עד שהפירוד הגמור נעשה אפשרי, ובכללות התרדמה במקום צלע מחוברת, חיבור טבעי, גב לגב, עומדת תפארת אדם בכליל הדרה, שהבחירה השכלית מכרת לומר "זאת הפעם עצם מעצמי ובשר מבשרי". האפשרויות לדבר "גבוהה גבוהה", על דבר שמד, על דבר כפירה, על דבר פירושים מוחלטים, הן תולדותיה של הנסירה, המביאה לידי ההתאחדות הגמורה, הצורית החפשית, "כמשוש חתן על כלה שיש עליך אלהיך". החזיון מתגלה ביחווה של התורה אל האומה, שהחיבור הטבעי הולך ומתפרד ע"י הנסירה התרדמית, וגמר הנסירה הוא תוכן הבנין, המביא לאחדות משוכללת, ותורה חוזרת ללומדיה, וכל בנין למודי ד' ורב שלום בניך.

4. ר' צדוק הכהן מלובלין, ישראל קדושים ז

כי נכנס יין יצא סוד ונתגלה הנעלם שבמעמקי לבו דישראל קדושים דביקים במעמקי לבם בקדושת השם יתברך צור לבבם וחלקם... וקדושת המעמקים דישראל שהוא סוד שאי אפשר להתגלות כלל בעולם הזה, הוא המתגלה בפורים על ידי הביסוס יום אשר נחו היהודים מאויביהם "שזכו לטעום בחול מעין המנוחה דשבת... נתגלה דגם כל הקדושה 'ישראל מקדשי' - אינו מצד עצמם והשתדלותם, רק הכל בקדושה ד'קבוע וקיימי' בקרבם. וזה מתברר בשעת הביסוס עד שלא ידע כנוצר לעיל דמתגלה דעצמיותם כולו קודש לה'.

5. הרב קוק, מאמרי הראיה אגרת הפורים

נכנס יין יצא סוד, ומאוד אנו צריכים בחיינו, שסודות הנעלמים יצאו ויתגלו. על ידי גלויים של הסודות נכיר את עצמנו, נכיר את מה שחבוי בקרבנו, בשעה שאנחנו נבוא לאותה הבחינה של "לבסומי עד דלא ידע" נפטר לפחות לשעה מכל אותן הידיעות המטעות אותנו המוליכות אותנו כשבויים ואין לפדות, כאסירים ואין להתיר, והידיעות המטעות הללו הן מסתירות ממנו את היסוד.